

Hållbar utveckling, smart specialisering och ERUF

Anders Olsson, strateg smart specialisering
Dag Hallén, strateg 2020-06-09

Smart specialisering

- Regionala forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3-strategier) är integrerade, platsbaserade ekonomiska transformationsagendor

Smart specialisering

EU-förordningen 1301/2013

Smart specialiseringstrategi innebär regionala innovationsstrategier som ställer upp prioriteringar för att bygga upp konkurrensfördelar genom att utveckla och matcha forskningen och innovationens egna styrkor mot företagens behov för att kunna utnyttja framväxande möjligheter och marknadsutvecklingen på ett koherent sätt, och samtidigt undvika dubblerade och fragmenterade insatser.

Den politiska grunden för RIS3

- Göra innovationer till en prioritet i alla regioner
- Fokusera investeringar och skapa synergieffekter
- Förbättra innovationsprocessen
- Förbättra styrningen och göra intressenterna mer engagerade

Den ekonomiska grunden för RIS3

- Utveckla och implementera strategier för ekonomisk omvandling
- Tackla ekonomiska problem och samhällsproblem
- Göra regioner intressantare för internationella investerare
- Förbättra en regions interna och externa relationer
- Undvika överlappning och upprepning i utvecklingsstrategier
- Samla en "kritisk resursmassa"
- Främja kunskapsspridning och teknisk mångfald

Den rättsliga grunden?

EU-förordningen 1301/2013 som fastställdes av Europaparlamentet och Europeiska rådet 17 december 2013 är den rättsliga grund som definierar uttrycket "smart specialiseringsstrategi".

- Smart specialiseringstrategi innebär nationella eller regionala innovationsstrategier som ställer upp prioriteringar för att bygga upp konkurrensfördelar genom att utveckla och matcha forskningens och innovationens egna styrkor mot företagens behov för att kunna utnyttja framväxande möjligheter och marknadsutvecklingen på ett koherent sätt, och samtidigt undvika dubblerade och fragmenterade insatser.
- En smart specialiseringsstrategi kan ha formen av eller ingå i ett strategiskt politiskt ramverk för forskning och innovation (F&I).
- Smarta specialiseringsstrategier ska utvecklas genom att nationella eller regionala certifieringsmyndigheter och intressenter såsom universitet och andra högre utbildningsanstalter, industriella och samhällliga partner involveras i en process för att upptäcka entreprenörmöjligheter.

Vilka utmaningar är relevanta kopplat till smart specialisering?

- Tydliga regionala skillnader i Sverige i fråga om innovationsresultat och konkurrenskraft.
- Brist på kritisk massa av insatser för specialiseringarna i Norra Mellansverige
- Låg andel små och medelstora företag tar fram innovationer
- Andelen kvinnliga företagare hör till de lägsta bland OECD-länderna
- Brist på IT-specialister

**Hur får vi ihop smart
specialisering och
hållbar utveckling i
Norra Mellansverige?**

Hållbarhet på olika sätt, i olika perspektiv

- Bevarande vs ansvaret att utveckla
- De tre dimensionerna och de sjutton målen
- Regionalt hållbar utveckling vs globalt hållbar utveckling
- Värdeskapandet
- Jämställdhet
- Transformationer, samhällsutmaningar och missioner
- Resiliens, robusthet och förmåga att möta förändring
- EDP
- Kan vi få ihop tre regioners specialiseringar till en helhet?

▲ Hållbar regional utveckling

Regeringsuppdrag 2020-2022

Nytt mål för regionala tillväxtpolitiken

Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet.

Att utveckla och stärka arbetet med hållbar regional utveckling

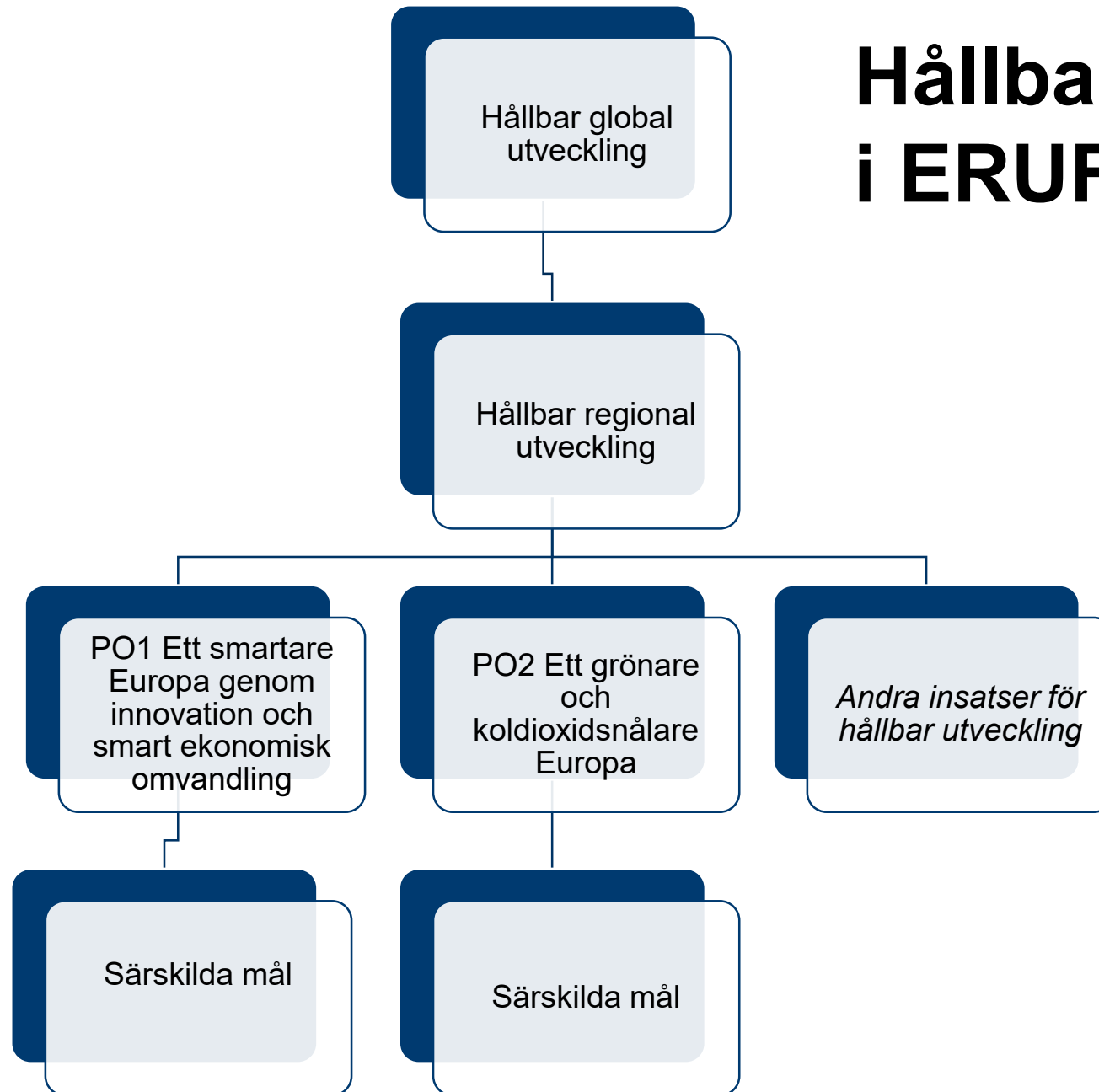
Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska integreras i ordinarie verksamheter.

Effekter på lång sikt:

- Mer breddat och omställningsbenäget näringsliv
- Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i regioner
- Ökad tillit
- Starkare regionalt ledarskap

Hållbar utveckling i ERUF

Två lite olika formuleringar av vad som ska känneteckna en hållbar utveckling

En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Our Common Future 1987

En utveckling som tillfredsställer dagens behov samtidigt som den lägger grunden för framtida generationers välbefinnande.

Transformation vs bocka av hållbarhetsmål

De tre dimensionerna
och de sjutton målen

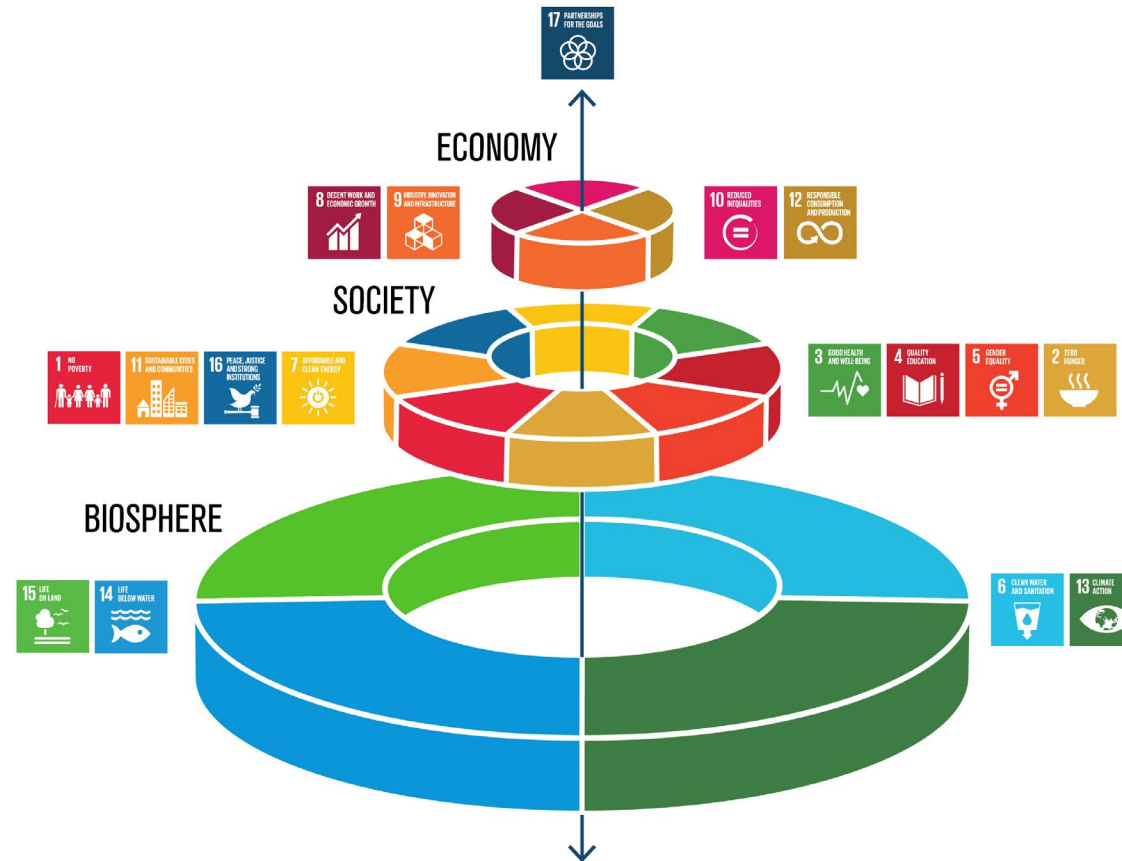
THE GLOBAL GOALS

THE GLOBAL GOALS

De tre hållbarhetsmålen och FN:s 17 globala hållbarhetsmål

De tre dimensionerna
och de sjutton målen

Graphics by Jerker Lokrantz/Azore

<https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2016-06-14-how-food-connects-all-the-sdgs.html>

Hållbar utveckling

Regionalt vs globalt

Regionens hållbarhet – det
”provinsiella”

*Det räcker inte med en kula med
bara Dalarna på...*

Gunnar Kärrbom, kyrkoherde i Mora
april 2008

Regional utveckling och tillväxt för
en hållbar värld

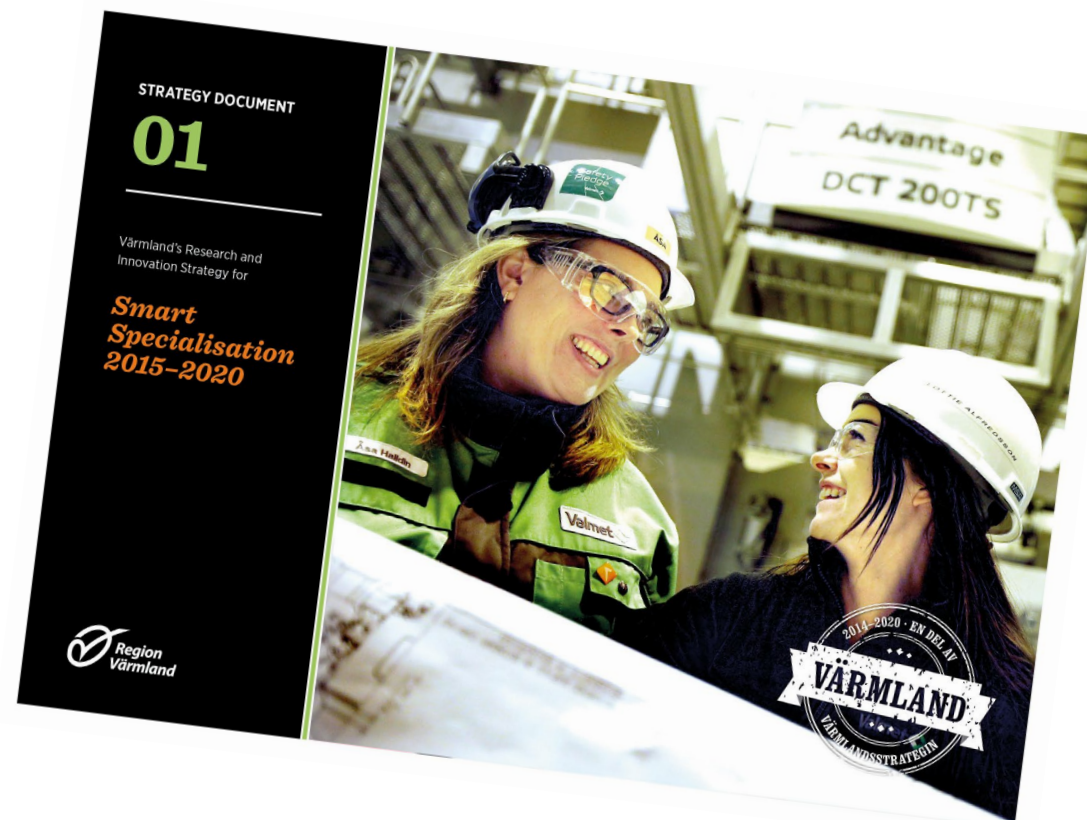

SMART SPECIALISATION À LA VÄRMLAND

Smarta sätt att organisera och utveckla befintliga regionala tillgångar för att skapa värden för användare och samhälle.

Specialiseringarna handlar både om vad vi är bra på, och vad vi är bra för.

Först i Europa!

Genusintegrering

Omvärldsanalys v 1
genusuppdaterad

Second opinion
Genus på omvärldsanalysen

Omvärldsanalys v 1

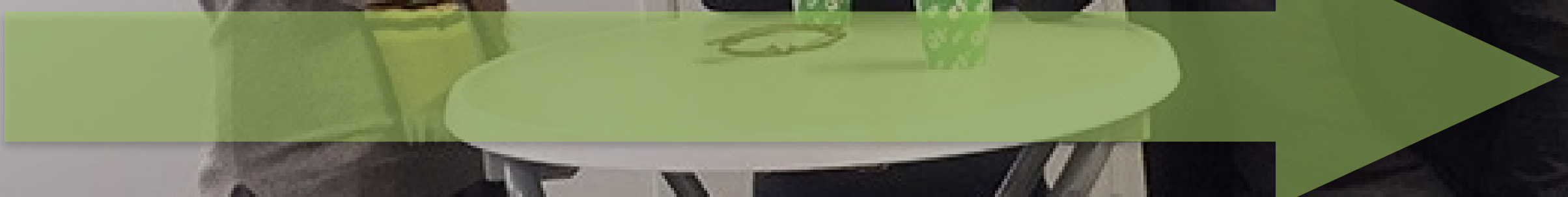
Strategi v 2
Genusuppdaterad

Second opinion
Genus på strategin

Strategi v 1

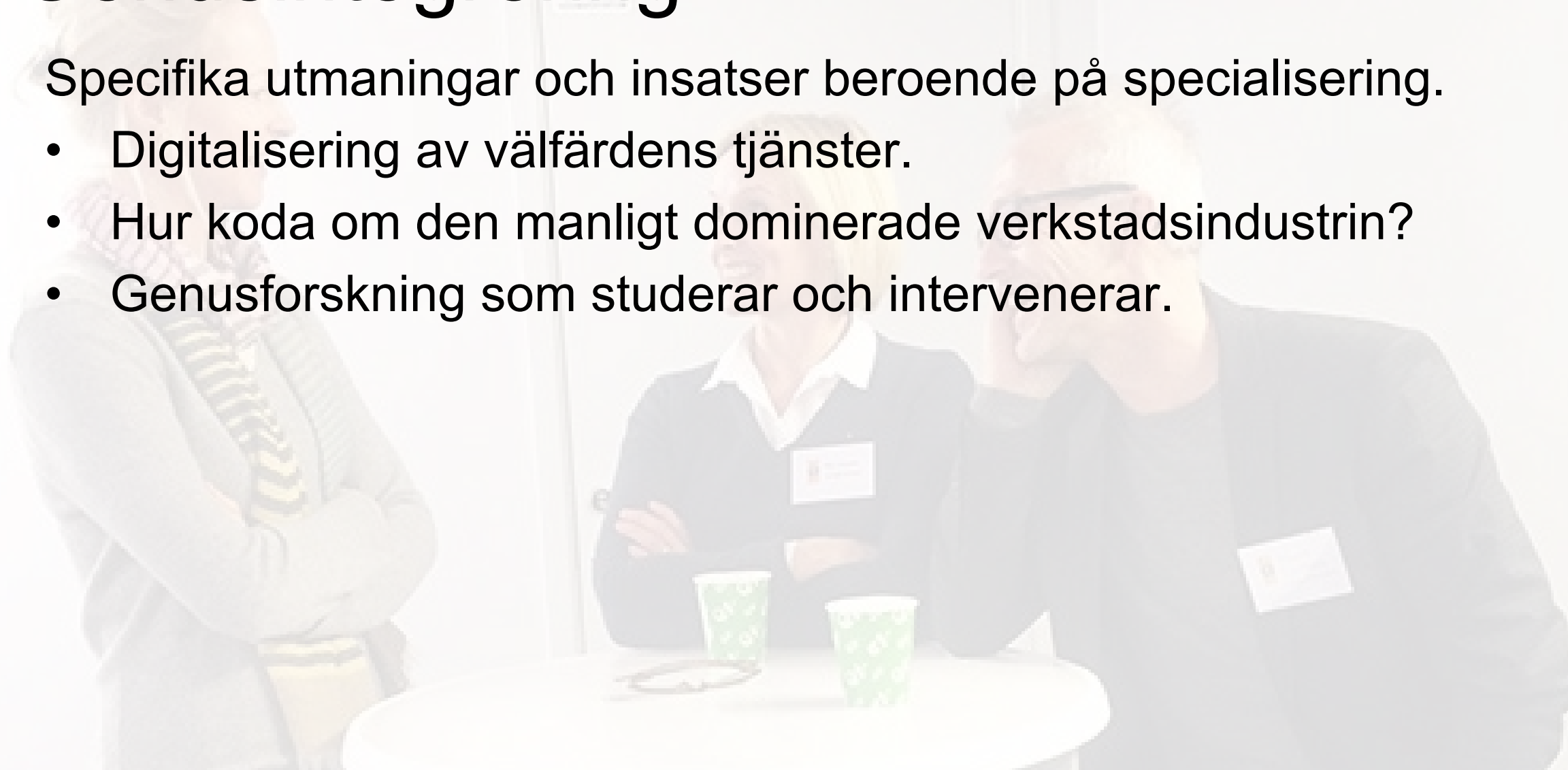
Rapport

Återkoppling om hur vi lyckats
integrera genus i strategin

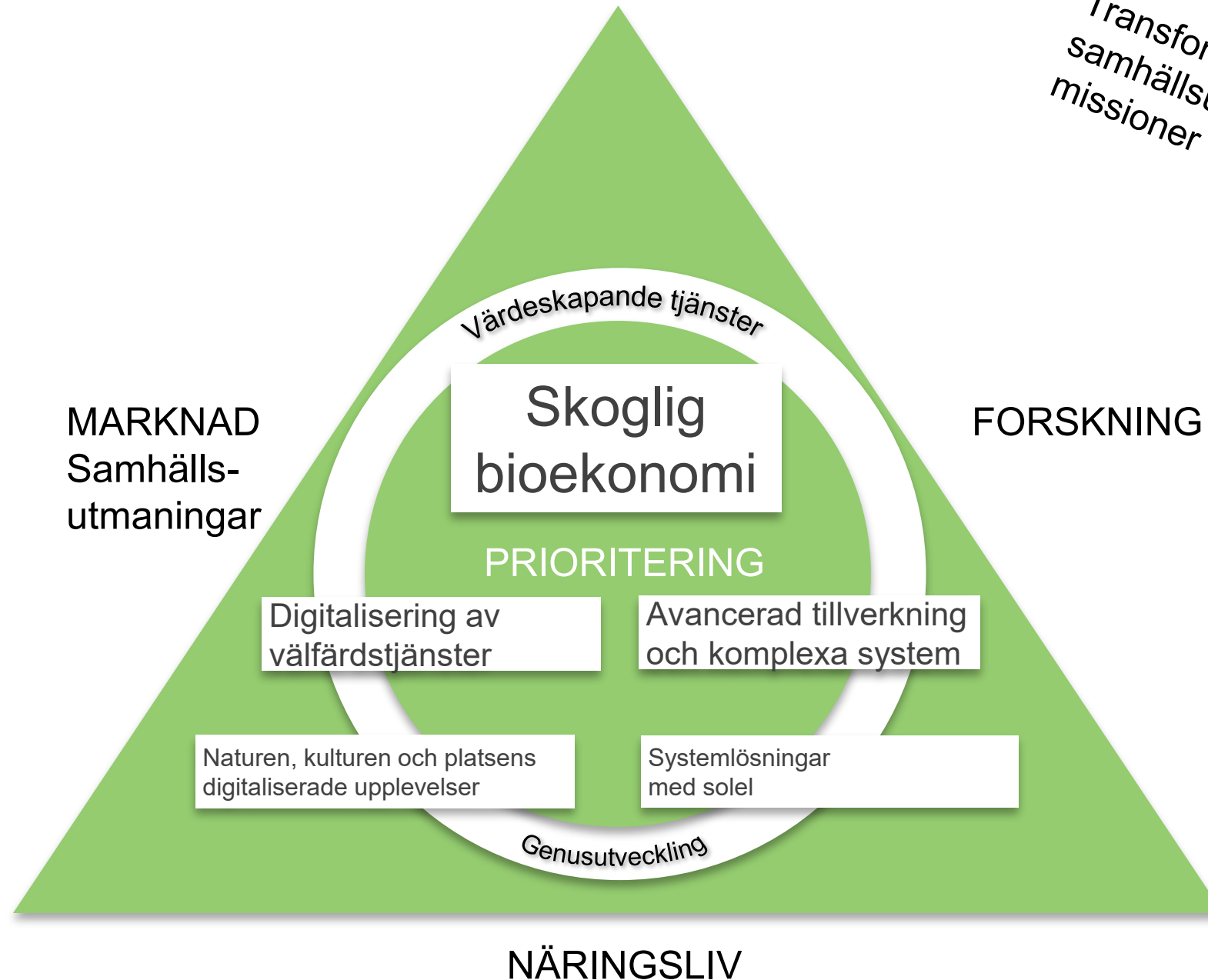

Genusintegrering

- Specifika utmaningar och insatser beroende på specialisering.
  - Digitalisering av välfärdens tjänster.
  - Hur koda om den manligt dominerade verkstadsindustrin?
  - Genusforskning som studerar och intervenerar.

Transformationer,
samhällsutmaningar och
missioner

Samhällsutmaningar

Transformationer,
samhällsutmaningar och
missioner

Ur En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020

- *Demografisk utveckling*
- *Globalisering*
- *Klimat, miljö och energi*
- *Social sammanhållning.*

Ur Horisont 2020

- Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande.
- Livsmedelstrygghet, hållbart jordbruk och skogsbruk, havs- och sjöfarts och inlandsvattenforskning och bioekonomi.
- Säker, ren och effektiv energi.
- Smarta, gröna och integrerade transporter.
- Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror.
- Europa i en föränderlig värld - inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen.
- Säkra samhällen - skyddar frihet och säkerhet i Europa och dess medborgare.

Samhällsutmaningar á la H2020

- **Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande.**
- Livsmedelstrygghet, **hållbart** jordbruk och **skogsbruk**, havs- och sjöfarts och inlandsvattenforskning och **bioekonomi**.
- **Säker, ren och effektiv energi.**
- Smarta, gröna och integrerade transporter.
- Klimatåtgärder, miljö, **resurseffektivitet och råvaror**.
- Europa i en föränderlig värld - **inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen**.
- **Säkra samhällen** - skyddar frihet och säkerhet i Europa och dess medborgare.

Mariana Mazzucato

- From market fixing to market creation.
- Professor Mazzucatos förslag fokuserar på missionsorienterade, strategiska investeringar i den offentliga sektorn för att katalysera ekonomisk aktivitet, stimulera innovation, lösa samhällsutmaningar och lägga grunden för framtida ekonomisk tillväxt.

Transformationer,
samhällsutmaningar och
missioner

Missioner i Horisont Europa

- Klimatanpassning, däribland omvandling av samhället
- Cancer
- Friska hav, kust- och inlandsvatten
- Klimatneutrala och smarta städer
- Markens tillstånd och livsmedel

If you have any inspiring ideas for a 'moonshot' mission or feedback on Prof. Mazzucato's report, then the EU would like to hear from you.

Transformationer,
samhällsutmaningar och
missioner

Skoglig bioekonomi

Vi visar vägen med biobaserade
innovationer från skogen till ett
fossilfritt och hållbart samhälle.

Digitalisering av välfärdstjänster

- Väl utvecklad och säker IT-miljö med fokus på människors nytta av värdeskapande processer.
- Bättre och effektivare vård, omsorg, skola och andra samhällstjänster och i slutändan nöjdare, kompetentare och friskare medborgare.

Foto Simon Berger, unsplash

*Resiliens, robusthet och
förmåga att möta förändring*

Resiliens

Handlar om förmågan att hantera
förändringar och fortsätta att utvecklas.

Regional resiliens

Resiliens, robusthet och
förmåga att möta förändring

**Två möjliga vägar för
återhämtning efter en
chock eller störning:**

- genom att studsa tillbaka eller
- genom att ”studsas framåt”.

‘bouncing back’ or ‘bouncing forward’.

Regional resiliens

*Resiliens, robusthet och
förmåga att möta förändring*

Bygger på tre kapaciteter

- Absorptionsförmåga
- Anpassningsförmåga
- Transformativ kapacitet

Resiliens, robusthet och
förmåga att möta förändring

Principer för att förstå och hantera och planera för regional resiliens

- Förberedelser
- Lärande / innovation
- Trösklar / tröskelvärden
- Respons
- Mångfald och redundans
- Kopplingar / anslutningar
- Självgorganisering
- Inkludering
- Social sammanhållning

<https://gransgangaren.com/>

A Regional Economic and Social Resilience framework in the time of the Corona Crisis

Resiliens, robusthet och
förmåga att möta förändring

Table 1: Types of risks/shocks and stressors		
Types of shocks/risks	Hazard type	Description
Covariate shocks	Financial shock	Sudden change in exchange rate or collapse of a credit institution
	Technological shock	Introduction of new disruptive technologies
	Commodity price shock	Sudden change of price of a specific good/service
	Demand-driven shock	Variance in aggregate demand, e.g. due to collapse of consumer confidence leading to drop in spending
	Policy-induced and regulatory shock	Changing the 'rules of the game', e.g. interest rate, tax regimes, increasing the money supply abruptly, trade deals, new prohibitions, regulations and laws
	Geopolitical shock	Resulting from relations between states, tensions, increasing protectionism or liberalisation of markets, or conflicts that disrupt production and consumption
	Environmental shock	Human and non-human driven, e.g. storms, floods, droughts, volcanic activity, fires, collapsing ecosystems, pandemics
Idiosyncratic shocks	Loss of income-generating activity, e.g. closure/relocation of a large industry	
Seasonal shocks	Recurring events, e.g. annual floods or recurrent displacement of people or market fluctuations	
Stressors	Unemployment, market instability, weak institutions, ageing population, mistrust among regional actors, isolation, lack of infrastructure, changing climatic conditions, etc.	

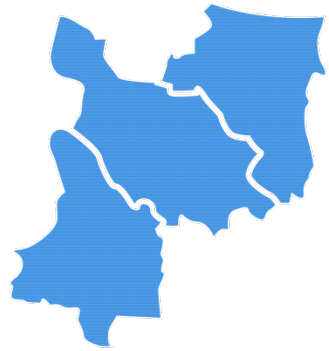
EDP, robusthet och förmåga
att möta förändring

EDP The Entrepreneurial Discovery Process

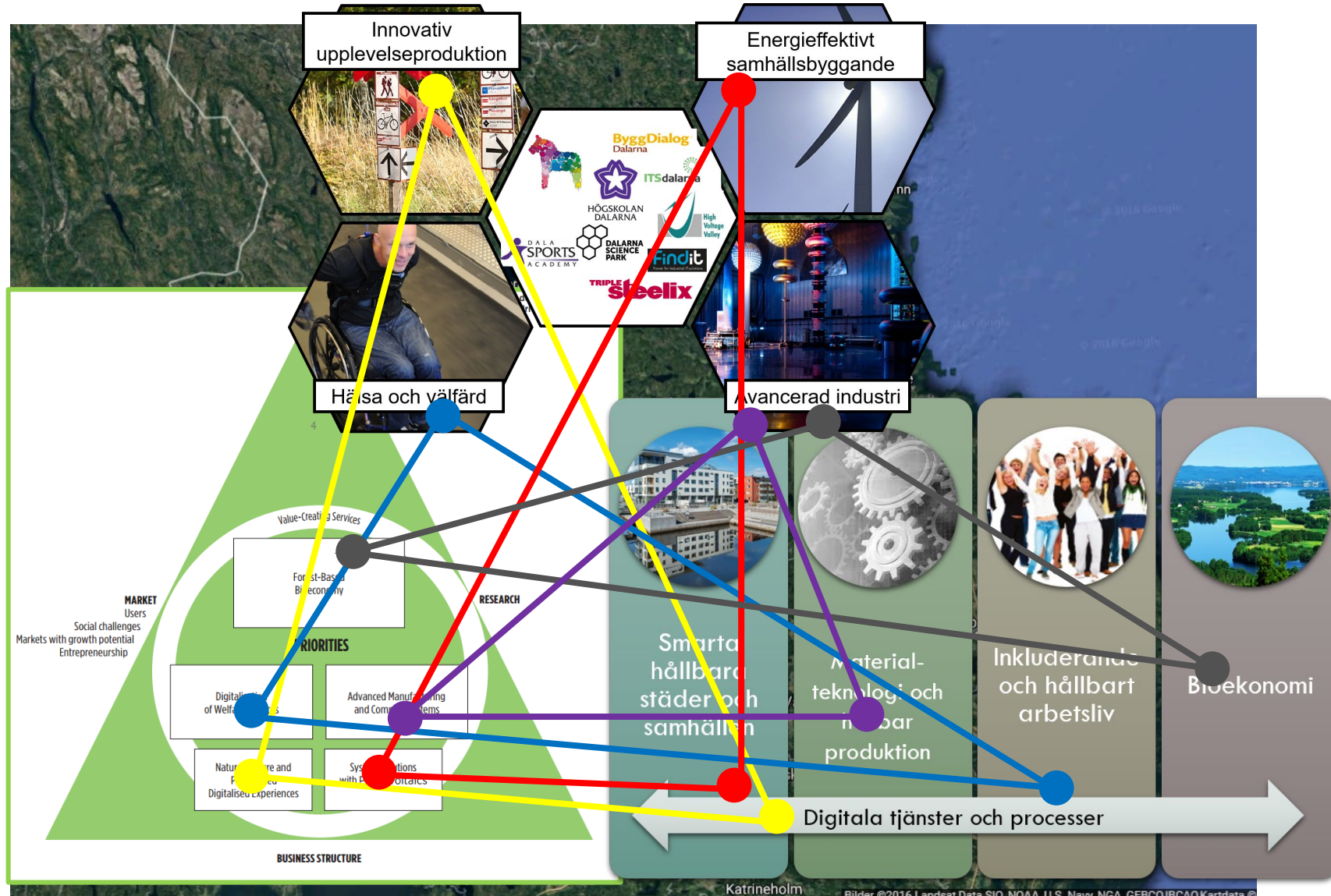
– Den entreprenöriella upptäckande processen

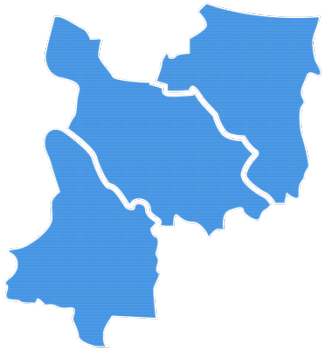

- EDP används för att vi har inte tillgång till all kunskap framtida prioriteringar.
  - Därför behövs en process för EDP när RIS3 utarbetas och inte minst i genomförandet.
- EDPs bidrag till hållbarhet handlar om att se till att bäst före-datum på RIS3 inte går ut.

Norra Mellansveriges specialiseringar

Innovativ
upplevelseproduktion

Energieffektiv
samhällsbyggande

Avancerad industri

Hälsa och välfärd

Smartare hållbara
städer och samhällen

Material, teknologi och
hållbar produktion

Inkluderande och
hållbart arbetsliv

Bioekonomi

Digitala tjänster och
processer

Skoglig bioekonomi

Digitalisering av välfärdstjänster

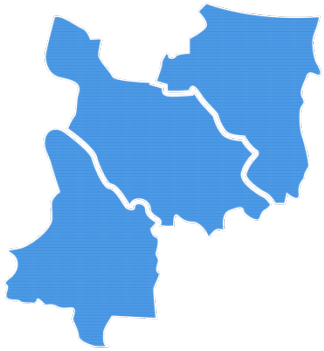
Avancerad tillverkning
och komplexa system

Platsens digitaliserade
upplevelser

Systemlösningar med
solel

Värdeskapande tjänster

Genusintegrering

Innovativ
upplevelseproduktion

Platsens digitaliserade
upplevelser

Inkluderande och
hållbart arbetsliv

Genusintegrering

Hälsa och välfärd

Smartare hållbara
städer och samhällen

Bioekonomi

Skoglig bioekonomi

Digitalisering av välfärdstjänster

Energieffektiv
samhällsbyggande

Systemlösningar med
solel

Avancerad industri

Avancerad tillverkning
och komplexa system

Material, teknologi och
hållbar produktion

Värdeskapande tjänster

Digitala tjänster och
processer

Sammanfattning / slutsatser / rekommendationer om hållbar utveckling i ERUF

- Passivt bevarande är inte ett alternativ - vi har en skyldighet att utveckla gentemot kommande generationer.
- Ha högre ambitioner med programmen är att pricka av hållbarhetsmålen.
- Ha ett globalt perspektivet på hållbar utveckling – bli inte för inåtblickande provinsiell. Det är nödvändigt men inte tillräckligt att städa framför den egna dörren.
- Utgå från samhällsutmaningar som är relevanta (att möta och att lösa).
- Formulera transformationerna som programmen ska bidra till.
- Planera för kriser, förändring och nya möjligheter
- ERUF ≠ Smart specialisering, ERUF ≠ Hållbar utveckling
- Men ERUF ska bidra till och möjliggöra finansiering av delar av smart specialisering och hållbar utveckling.